

Ănul VIII.

Nr. 21.

9 Iunie 1907.

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCI.

M. Sa ÎMPĂRATUL ȘI REGELE FRANCISC IOSIF I.

IUBILEUL DE ÎNCORONARE AL MAESTĂȚII SALE ÎMPĂRATULUI FRANCISC IOSIF I., CA REGE AL UNGARIEI.

În 8 Iunie a. c. să împlinesc 40 de ani de glorioasă Domnie de când Maestatea Sa *Francisc Iosif I.* împăratul Austriei s'a încoronat ca Rege Apostolic și constituțional al iubitei noastre patrii, Ungaria.

Înaltul guvern, cu concursul prea grațios al Mai. Sale, a aflat de bine a eterniza această zi memorabilă prin o sărbare iubilară, în toată țara.

În acest scop, în capitala țării, s'au arangeat festivități sărbătorești din partea guvernului.

Aici s'au concentrat la sărbare toate autoritățile și căpeteniile mai înalte din țară, magnați, prelați și militari.

Vor lua parte la sărbătoarea aceasta și Metropoliții nostri rom. cu Episcopii, iar în bisericile noastre să vor ținea servicii divine cu doxologie, pentru a ne manifesta și noi și cu această ocaziune simțul de grațitudine și eternă recunoștință pentru îndelungata și fericita Domnire a M. Sale bunului Împărat și Rege al nostru, al cărui chip îl prezentăm din incidentul acesta pe pagina primă.

La chestia examenelor.

Deși »Bunul Econom« este o foaie care să ocupă cu tractate economice, totuși cred, că nu să face crimă, dacă de astădată tractează ceva și de interes școlar.

Cei mai luminați bărbați de școală, privitor la ținerea examenelor anuale, și-au divizat părerile în două. Unii susțin, că examenele devin superflue, dacă activitatea învățătorului, prin controlă conștientă a organelor competente este recunoscută de corăspunzătoare tuturor cerințelor; alții iar' susțin, că dibăcia și hărnicia învățătorului numai cu ocaziunea examenelor să poate constata. Intru cât au dreptate unii sau alții nu o mai desbat, țin însă să constat, că din ce trece vremea și din ce particip la mai multe examene ținute după Paști și la 1 Maiu, din cele propuse

de mine prin ședințele conferințelor noastre învățătorești devin actuale și rezolvirea lor în direcțiunea contemplată de mine nu poate să întârzie mult.

Eu am zis, că tot ce facem, să facem aievea. O lege despre durata timpului de prelegeri să fie astfel contemplată și votată, încât să corăspundă cerințelor poporului, condițiunilor existenței lui și cumpănită firei lui. Toate legile noastre școlare sunt decopieri de pe legile altor popoare, cari atât din punct de vedere geografic climatic și condițiunile variate de trai, cât și din punct de vedere al firei, al aplicărei lor și-au creat legi, pe care studiindule încontinuu, le modifică amăsurat individualității lor și potrivite la ei. Pentru ei aceste legi pot să fie și sunt ducătoare la scop, pentru noi însă, însușindunile întocmai pe calapod de multe ori sunt numai literă moartă, pentru că să bat în capete cu interesele vitale, cu condițiunile de trai ale poporului și astfel poporul nostru ajungând în colisiune cu ele, ocolindule, cu risicul de a fi pedepsit le necinstește și își vede de a sale treburi. | / Central University Library Cluj

Școalele noastre populare sunt cercetate aproape numai de fiii plugarilor atât la orașe cât și la sate prin ținuturile de unde vorbesc eu. Prin urmare majoritatea covârșitoare al acestora trebuie să devină cu timpul plugari. Plugăritul însă stă în strânsă legătură cu economia de vite, cari ambele cer anumite cunoștințe, dedare, tenacitate și stăruințe, curagi și dibăcie, cărora, dacă nu le pune bază bună din frageda copilărie, slabi economi o să iasă din ei.

Plugarii nostrii inconștienți, numai sub tutela: »că am lipsă de ei«, își rețin copiii dela școală și și-i aplică la felurite lucrări economice, dândule în modul acesta educația necesară. Școala, adecă legea școlară nu vrea să țină cont de aceasta, ia nu vrea să știe, că și familia în teliul său își are scopul educațiunei și anume a educațiunei vieței practice. Bună e și școala, nu-i vorbă, dar' și ceialaltă e școală și încă școală, ce aduce și nescai câștig pentru familie. Străpunasă fiecare în starea majorității covârșitoare a poporului și judece în ce constă venitul lui zilnic, lunar și anual, cât să cere zilnic pentru traiul vieții numai, afară de alte dăjdii, unde-i este leafa lui sistemisată și sigură și

judece, că oare nu forța majoră și necesitatea traiului îl silește să-și ia copilul cu sine la lucru, ori să și-l trimită la vite, ori să și-l bage sluguță — cum zic ei: unde câștigă și și învață. — Pentru țărani copiii sunt capital fructifer, pentru inteligenți însă sunt prelungiri de cambii până la istovire. Copiii țaranului deja cu anul al 10-lea prind coarnele plugului, și în cele mai de multe ori ară singuri din zori de zi și până seara iar' părinții își văd de alte treburi; ai domnilor însă abia ies cu capul din pene, cer mâncare, să joacă și iar' cer mâncare. Pe lângă o astfel de creștere nu e mirare că domnii desperează când li-să înmulțesc copiii.

În temeiul celor de mai sus zise, precum și pe împrejurarea, că însași natura ademnește pe mic și pe mare, pe tinăr și bătrân a să mișca în liber de odată cu ivirea primăverii conclud: Examenele să fie un fel de festivitate școlară combinată din contragerea cuintesenței materialului de învățământ prescris pentru un an școlar și totodată un fel de repetiție, reîmprospetarea materialului pentru cei adulți.

Aceste examene să se țină la tot cazul înainte de sărbătorile Paștilor, așa încât cu finea lui Martie eventual April să fie deja terminate. Legea privitoare la cercetarea școlii să se întocmească astfel, încât copiii să fie obligați, a cerceta școala, dar' obligați în toată puterea cuvântului, din Octomvrie și până la finea lui Martie eventual April a fiecărui an; iar de aci încolo rămână copiii la școala părinților, cei mici de 7—10 ani la păzitul vitelor, cei mai mari la celelalte treburi economice. Celor cari mi-or reflecta că în timpul acesta de 5 luni de neșcoală copiii uită tot, eu le anticipez răspunsul, și zic, că uitarea aceasta é latentă, întrucât în urma nouălor impresiuni cele vechi să întunece; la acest proces de întunecare sunt însă de ajuns și zile necum luni, recreată fiind mintea, — prin o repetiție scurtă, să împrospetează ușor tot materialul, mai vartos că acuma și copiii au voie și plăcere de a învăța.

De un șir întreg de ani urmăresc cu atențiune statistica absențiilor dela mai multe școale populare și sunt deja în cunoștință de cauză, când susțin, că prelegerile de după sărbătorile Paștilor sunt numai tortură pe bietul învățător, înțeleg pe cel conștient, și batjocură pe școală, pe aceasta

instituțiune atât de înaltă. Din toate lunile combinate la olaltă absențele nu ating cifra, celor de după sărbătorile Paștilor. Chiar și la examene te trezești în loc de cu 50—70 copii, cu care 9—12 și și aceia prinși de pe uliță în pripă.

Prin acestea șire doresc a atrage din nou luarea aminte a organelor noastre competente privitor la aceasta afacere.

C. Baicu.

Monografiile comunelor.

Concurs cu premii.

Comitetul central al »Reununei române de agricultură din comitatul Sibiiu« și-a luat de scop, ca prin împărțirea de premii în bani să dea îndemn și ajutor aceluia din cărturarilor nostri, cari s'ar hotărâ să facă *descrierea amănunțită (monografia) a comunelor din comitatul Sibiiu.*

Fiecare lucrare are să cuprindă descrierea (monografia) unei singure comune, putând de altfel incurge despre o singură comună și mai multe lucrări.

Lucrările incurse se vor examina de un juriu literar, la propunerea căruia, comitetul Reununei agricole va conferi deocamdată următoarele 3 premii și anume:

Lucrarea care, va fi aflată de cea mai bnnă, se va premia cu 90 cor.

Lucrarea declarată ca a doua de bună se va premia cu 60 cor.

Lucrarea declarată ca a treia de bună, se va premia cu 50 cor.

Incurgând mai multe lucrări vrednice de premiat, acelea se vor considera la concursul ce-l vom publica în 1908.

Monografiile au să cuprindă între alte cam următoarele:

Istoricul comunei încât să pot afla date dela întemeiere și până astăzi. Numărul locuitorilor după gen, naționalitatea și religia lor. Câți știu ceti și scrie. Starea morală și materială a locuitorilor în trecut și în prezent. Starea sanitară, traiul, ocupațiunea. (Câți au absolvat școli mai înalte, anume cine și ce ocupație are; câți sunt aplicați la meserii, la negoț sau la alte întreprinderi?) înbrăcăminte

etc. a locuitorilor. Obiceiurile și datinele. Credințele deșarte. Jocul, cântecele, chiaturile, bocetele, poveștile, glumiile, etc. Limba vorbită cu toate particularitățile ei etc. Descrierea stradelor, a caselor și a celorlalte zidiri, materialul din care sunt alcătuite, cu câte încăperi și cam câți oameni locuiesc în una.

Descrierea edificiului școlar, anul zidirii lui, numărul încăperilor, al învățătorului și al elevilor, mijloacele din care să susține și eventualele izvoare, din care s'ar putea susține și pentru viitor școala. Câți învățători au funcționat la școală și cum să numesc ei.

Descrierea edificiului bisericii cu anul zidirii, cu numele celor cari au adus jertfe mai mari la edificare; câte persoane încăp în biserică. Dacă în biserică să găsească lucruri vechi de interes arhitectonic, de sculptură, pictură, literatură, etc. Mijloacele bănești ale bisericii, fondului propriu și celelalte eventuale fonduri și fundațiuni. Cercetarea bisericii. Numele preoților cari s'au perondat etc.

Descrierea progăzii (cintirimului) cu crucile, stâlpii, cu pomii și celelalte podoabe închinat de poporațiune în amintirea iubiților răposați.

Descrierea casei parohiale, a casei comunale și altor zidiri publice.

Descrierea grădinilor, mărimea și felul de cultură al lor. Să se pună pond deosebit pe cultura poamelor și a soiurilor de poame; descrierea școalei de pomi etc.

Să se descrie hotarul comunei peste tot cu mărimea lui de odinioară și de acum; apoi să se facă descrierea agrilor, livezilor (fânațe), viilor, pășunilor, pădurilor și a pământului neproductiv. Uneltele întrebuințate la lucrarea pământului, odinioară și acum, plantele ce să cultive și plantele acărora cultură nu este cunoscută dar' ar fi potrivite a să cultiva. Cât e roada aproximativă anuală, câtă să întrebuințeze de locuitori și câtă să pune în vânzare.

Descrierea vitelor și a altor animale. Soiul, prețul și numărul lor. Aici să se arete anume ce s'a făcut pentru îmbunătățirea rasei și ce ar fi de făcut și cu ce mijloace pentru viitor.

Descrierea așezămintelor din comună cum și a tot ce de interes este.

Ca îndreptar la descrierea monografiilor recomandăm monografia comunei Orlat de R. Simu, a comunei Gura-riului de I. Muntean și a comunei Răhău de N. Cărpenișan.

Lucrările adresate »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiu« să se trimită până la 1 Octombrie n. 1907. Ele să se însoțească de un plic (cuvertă) închis, cuprinzând un bilet cu numele autorului iar' pe plic să se scrie titlul lucrării.

Reuniunea să va îngriji, ca lucrările aflate bune și premiate să fie tipărite.

Sibiiu, 27 Maiu 1907.

Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiu«.

Pantaleon Lucața,
prezident.

Vic. Tordășiann,
secretar.

PROGRAMUL

examenelor de vară dela școala capitală gr.-or. română din Orăștie în anul școlar 1906/7.

Sâmbătă în 15 Iunie n. e.

Dela 7—8 $\frac{1}{2}$ ore a. m. cl. începătorilor, înv. de clasă *Maria Racolța.*

• 8 $\frac{1}{2}$ —10 » » » clasa a II-a, înv. de clasă *Ioan Fleșeriu.*

Duminecă în 16 Iunie n. e.

Dela 8—10 ore a. m. clasa a III-a, înv. de clasă *Ioan Branga.*

După eșirea din biserică până la 11 $\frac{1}{2}$ gimnastică cu elevii cei mari sub conducerea înv. *Ioan Fleșeriu.*

Dela 2—4 ore p. m. clase IV-a, înv. de cl. *Const. Baicu,* înv.-dir.

• 4—5 $\frac{1}{2}$ ore p. m. cântări corale sub conducerea învățătorului *Ioan Branga;* declamări cu elevi și eleve din diferite clase; cetirea clasificațiunilor; împărțirea premiilor și încheerea an. școlar.

NB. Lucrările de mână ale fetițelor vor fi expuse spre vedere publică în una din salele de învățământ ale școlii.

Diracțiunea.

Onorați cetitori!

Lățiți revista »Bunul Econom« între cunoscuții dvoastră!

Serate de-ale meseriaşilor români.

Joi în 25 Aprilie n. c., Reuniunea sodalilor rom. din Sibiiu şi-a ținut a 4-a şedinţă literară. Prezidentul nostru Vic. Tordăşianu bineventându-ne, ne pune în vedere, că în 17 n. c. steagul cernit arborat pe casele noastre, a vestit obştea despre trecerea la cele vecinice a unui fost zelos şi conştienţios membru al comitetului nostru, a mult regretatului măestru lustruitor Pavel Imbăruş, aparţinător vechii familii fruntaşe sibiene a Imbăruşeştilor, înrudită şi ea cu alte familii fruntaşe de aici, cum e familia Poponea, al cărei demn reprezentant e vice prezidentul nostru G. Poponea, văr primar al răposatului. Raportându-să la vredniciile reposatului, dl Tordăşianu arată, că Reuniunea în semn de jale a aborat steagul cernit, iar' în loc de cunună peritoare pe coşciugul lui, membri au dăruit care cu cât a putut în favorul fondului Văduvelor şi orfanilor. La înmormântarea decedatului Reuniunea a fost reprezentată prin vice-prezidentul Poponea, asistat de mai mulţi membri.

Ca fapt îmbucurător, dl Tordăşianu ne relatează, că cucernicul preot, dl Elie Popovici, paroch în Sebeşelul vechi, distins din partea Ex. Sale D-lui. arhiepiscop şi metropolit I. Meşianu cu brău roşu, a ținut să între în şirul membrilor pe viaţă ai Reuniunei noastre cu taxa de cor. 50 şi astfel a'şi câştiga merite şi pentru întărirea clasei meşeriaşilor nostri. Cum Reuniunea noastră are fericirea să numere între membrii săi fondatori pe I. P. S. Sa Dl arhiepiscop şi metropolit I. Meşianu; pe vrednicul paroch Constantin Cothişel din Certege; Cassa de păstrare din Sălişte; Institutul de credit »Patria« din Blaj, ear' între membrii pe viaţă pe d-nii Dr. V. Preda, avocat în Câmpeni; Dr. Vasile Dan de Apşa, adv.; Dr. Ioan Fruma, adv.; Emil Petruţ, măestru măsar; Eremie Purece, măestru lăcătuş; Ioan Lugoşan, măestru pardositor, toţi din Sibiiu; Institutul de credit »Zlăgneana« din Zlatna şi pe cuviosul părinte Elie Popovici din Şebeşelul-vechi — va să zică că este sprijinită de cei mai buni ai nostri, datorinţă avem a lucra cu toţii pentru înaintarea ei şi a sta neclintiţi în jurul ei şi a căuta să înmulţim statul meseriaşilor nostri cu bărbaţi vrednici, harnici şi luminaţi. Datorinţă au cu deosebire cal-

fele (sodalii), ca mergând de Sfintele Paști pe la vetrele părinților lor, să îndemne pe consătenii lor ca să-și dea copiii la meserii. Să le arete, că pământul cel au abia aduce atâta cu cât să și poată susține traiul de pe o zi pe alta și să-și poată plăti birurile grele. Să le arete cum dânduși copiii la meserii, aceștia după 3—4 ani de ucenicie, la care sunt ajutați și cu stipendii, ajung să-și agonisească înșiși cele trebuincioase, ba din crițarașii lor pot ajuta și pe părinți. Să le vorbească despre binele ce-l au măestrii cu lucrătoare proprii, care nu sunt atârănători de nimeni, ba au sub mână lor un număr oarecare de calfe și de învățacei; să le arete cum măestrul, stabilit, în Sibiiu, dacă e sârguincios, este ținător de cuvânt și om de omenie, în scurtă vreme ajunge să aibă casa și masa sa și își poate crește și copiii la școlăle de aici.

De încheiere dl Tordășianu, atrăgând luarea aminte și asupra bibliotecii Reuniunii pe care o pot folosi cu toții, pe lângă o taxă de 4 bani pe săptămână de carte, ne roagă, ca în timpul liber să cetim și să ne luminăm.

Dl notar Ștefan Duca, cetește sumarele ședințelor administrative, din care, între altele am aflat, că numărul membrilor înscrși e în continuă creștere și cum pentru scopurile Reuniunii să fac tot mai numeroase dăruiri.

*

Intrați în inșiși ședința literară mititică Aurelia Pop ne-a redat cu mult simț poezia »Omul decăzut« de I. Ardeleanu și mai în urmă »Fluturelul«; voinicul Ioan Barbu ne-a redat cu multă voinicie lungă poezie »Povestea unei păsăruice«, bine a predat Stănuța Stanciu »Bucovina« de Alexandri și mai apoi »Mărioara« de Bolintineanu; sodalul pantofar Ioan Miga, a predat cu înțelepciune și pătrundere »Moartea lui Gelu« de Coșbuc; tamburița, bine manuată de sodalul Ioan Popp, și-a aflat răsunetul potrivit în inimile noastre, plăcut antinse de frumoasele cântece executate fără greș; mult a plăcut poezia »Aurorii« de Cunțanu, predată de Eva Stanciu; d-șoara Mărioara Simtion cu »Patimele lui Isus« de G. Maican, a ținut să ne apropie sufletește de biserică, care în curând sârbează Învierea Mântuitorului lumei; de încheiere d-șoara Iliu ne-a cântat cu

vocea curată, plăcută și puternică, mai multe arii înălțătoare de inimi, răsplătite cu numeroase aplause.

La fine s'au sortat între număroșii participanți mai multe cărți folosoare, iar prezidentul Tordășianu, dorindu-ne la toți sărbători fericite, ne invită la ședința din Maiu.

•Invingătorul•

Povestea lui Stan Pățitul.

(Urmare).

Atunci dracul dă o raită pe la talpa iadului, să vadă ce lipsește, și apoi iese iute ca scânteia și să tot ducă înainte la slujbă, după porunca lui Scaraoschi. Și când pe aproape de casa lui Stan, dracul s'a făcut într'un băiat ca de opt ani, îmbrăcat cu haine nemțești, și umbla zgriburând pe la poartă. Stan era acasă și chiar atunci luase oala de pe foc, să mestece mămăliga; și numai iată ce vede că să răped câinii să rupă omul, nu altceva; și când să uită mai bine, ce să vadă? Vede un băiat, că se acățase pe stâlpul porței, de teama cânilor. Atunci Stan aleargă la poartă zicând:

— Țibă! Hormuz; na! Bălan; neal Zurzan; dațivă 'n laturi cotarle!... De unde ești, măi țică? și ce cauți aici, spaima cânilor?

— De unde să fiu, bădică? Ia sunt și cu un băiat sărman, din toată lumea, fără tată și mamă și vreau să întru la stăpân.

— Să întri la stăpân?! d'apoi tu nici de păscut găște nu ești bun... Cam de câți ani vei fi tu?

— Ia poate să am vre-o treisprezece ani.

— Ce spui tu, măi?... Apoi dar' bine a zis cine a zis, că vrabia-i tot pui, dar' numai dracu știe de când îi... Eu de-abia ți-ași fi dat șapte, mult opt ani. Dar' ce, doamne iartă-mă; pe semne că și hainele acestea pocite fac să arăți așa de sfrijit și inchiricit. Am mai văzut deună zi umblând pe aici prin sat un ciflingar de-al de tine, dar' acela era o leacă mai chipos și astfel îmbrăcat:

•Cu antereu de canavață
Ce să ținea numa 'n ață
Și cu nădragi de Anglie
Petece pe ei o miie.•

Și când mergea pe drum, nădragii mergeau alătura cu drumul: ci-că umblă după strâns sdrențe, și cum trecea pe la poarta

mea, de-abia l'am scos din gura lui Zurzan; l-a peptănat, de i-au mers petecile. Vorba ceea: »Aș veni de sară la voi, dar' mi-e rușine de câni.« Și acum parcă-l văd cât era de ferfențios și cum își culegea sdrențele de pe jos. O leacă, de n'ai pățit și tu ca dânsul. Și cum te chiamă pe tine?

— Tot Chirică mă chiamă.

— Măi parpaleculé, nu cumva ești botezat de sf. Chirică schiopu, care ține dracii de păr?

— Nu-l știn pe acela, dar' Chirică mă chiamă.

— Apoi despre mine fie ori-cine ți-a fi nănaș, dar' știu c'a nimerit-o bine, de ți-a pus numele Chirică: pentru-că ești un fel de vrăbioi închiricit.

— Apoi de, bade, închiricit, vrăbioi, cum mă vezi, de aista sunt; am văzut și eu hoituri mari și nici de-o lume: la treabă să vede omul ce poate. Las' să mă chime, cum m'a chema; ce ai dta de-acolo? — Da pe dta cum te chiamă?

— Tot Stan mă chiamă; dar' dela o boală ce-am avut, când eram mic, mi-au schimbat numele din Stan în Ipate și de-atunci am rămas cu două nume, ca boerii.

— D'apoi ai la știință, bade, că și dta ai cântec:

Ipate, care dă oca pe spate
Și face cu mâna să-i mai aducă una.

— Da ști că m'ai pleznit în pălărie, măi Chirică? Al dracului băiat! Parcă ești cel de pe comoară, măi, de ști toate cele. De trup ești mărunțel, nu-i vorbă, dar' la fire ești mare. Ia să te vedem, dacă mi-i găci tu gâcitoarea aceasta:

„Lată — peste lată, peste lată — îmbojorată, peste îmbojorată — cărcănată, peste cărcănată — măciulie, peste măciulie — limpezeală, peste limpezeală — gălbeneală și peste gălbeneală — huduleț.“

Chirică atunci începe a zimbă și zice:

— De-oi găci, mi-i da și mie o bucățică dintr'ânsa?

— D'apoi știu eu ce crezi tu că-i aceea? Găcește întâi, ca să vedem.

— Ce să fie, zise Chirică: Ia fața casei, vatra, focul, pirostiile, oala, apa dintr'ânsa, făina și culeșerul sau mestecăul.

— Bun, măi Chirică, ia acum văd și eu că nu ești prost. Hai! cât să-ți dau pe an, ca să te tocmești la mine?

— Apoi eu... nu mă tocmesc cu anul.

— Dar' cum te tocmești tu?

— Eu mă tocmesc pe trei ani odată; pentru-că nu s-de prins a umbla cu coșna în spate, din stăpân în stăpân, și vreau să cunosc ceva, când voi eși dela dta.

— Despre mine, cu atâta mai bine, măi Chirică. Și ce mi-cere tu pentru trei ani?

— Ce să-ți cer? Ia să-mi dai de mâncare și de purtat cât mi-a trebuî, iar când mi-s'or împlini anii, să am voe a lua din casa dtale ce voi vrea eu.

— Ce fel de vorbă-i asta? Poate că tu îi pofti atunci să-mi iei sufletul din mine, ori mai știu eu ce dracu ți-a veni în cap ca să-mi ceri?

— Ba nu, bade Ipate, n'avea grije, nu ți voiu cere un lucru mare până pe acolo. Și apoi ce ți-oi lua eu din casă, nu-ți va face trebuință dtale.

— Apoi na, zise Ipate. Măsură-i vorba cu îmblăciul. Bălan să-ți înțeleagă din gură, ce spui, dacă nu vorbești deslușit.

— Apoi de, bade Ipate, unde-i vorbă nu-i mânia: mai bine să te tocmești întâi de cât pe urmă.

— Apoi ia asta și spun și eu, măi ciotul dracului; desleagă o dată calul dela gard, să știu eu atunci — de oi ajunge cu sănătate — ce-i al tău și ce-i al meu.

— Ia lasă, bade Ipate, lasă; nu te mai pune și dta atâta pentru te miri ce și mai nimica, că doar n'are să fie un colț de țară, ce ți-oi cere.

— Măi Chirică, știi una? rămâi la mine și ne-om împăca noi atunci. Te văd că ești un băiat isteț și mai știi păcatul? poate și harnic; sameni a fi știind de unde să iei lucrul și unde să-l pui.

— Despre aceasta n'avea grije, bade, zise Chirică. Nu te uita că-'s mic, dar' trebile care ți-le voi face eu, nu le-a face altul, măcar să fie cu stea în frunte.

— Mai știi? Binc-ar fi măi Chirică, dac'ar fi toate cu lapte câte le spui. Dar' tu, curat că ai dat peste un stăpân, ca pânea cea bună; numai să avem vorbă dinainte, să nu fi rău de gură, c'apoi mi-i să nu mă scoți din sărute și să mă faci — câte odată să-mi ies din ogașe afară.

— Nici despre asta nu mă tem că-i bănuî, bade Ipate.

— Va să zică, ne-am înțeles. De acum vină de-i mânca și tu ceva. Iacă niște bulujine cu mujdei și cu mămăligă. Hai! dăle colb și apoi te apucă de treabă.

Băiatul să pune ciobănește, într'un genunchi, îmbucă repede ce îmbucă și apoi să duce după trebi. Și așa era Chirică de liniștit și de harnic la trebile lui, că par'că era de acolo, de când l-a făcut măsa; și Ipate să îndemna cu dânsul, uitase acum de urât și huzurea de bine; și din ziua în care s'a tocmit Chirică la Ipate, norocul îi curgea gărlă din toate părțile și nu mai știa ce are la casa lui.

Ce garduri streșinate cu spini, de mai nici vântul nu putea răsbate printre ele! Ce șuri și ocoale pentru boi și vaci; perdea pentru oi, poieți pentru hoară, cotețe pentru porci, cotarcă pentru cucuruz, hambare pentru grâu și câte alte lucruri de gospodărie, făcute de mâna lui Chirică, cât ai bate din palme! Să nu spun minciuni, dar' Ipate să îmbogățise însutit și înmiit, de când a venit Chirică în slujbă la dânsul. Acum văzuse Ipate, ce poate Chirică și-i era drag ca ochii din cap. (Va urma).

Știri de tot felul.

Circular. Înaltpreasfinția Sa, Domnul Arhiepiscop și Metropolit *Ioan Meșianu*, a dispus prin circular, ca în ziua jubileului de încoronare, 8 Iunie n. să se celebreze serviciu divin în toate bisericile gr.-or. române din Arhiepiscopie.

Aviz. Corpul învățătoresc dela școala capitală gr.-or. rom. din Orăștie aranjază *Maiatul școlii* la 31 Mai v. c. (13 Iunie) în pădurea »Grigori« (Vale). Doritorii de a participa sunt bine văzuți. Taxa pentru fiecare participant este 40 fil.; pentru dansatori însă 60 fil. Suprasolvirile să vor cuita publice, iar' eventualul venit curat va forma baza unui fond pentru maial. La caz de timp nefavorabil maialul să amână, despre ce On. public va fi încunoștințat. Invitări speciale nu să fac.

Diracțiunea

Inbunătățire pentru țărani din România. Toate moșiile statului român, ale căror contracte au fost realizate, s'au arândat prin șefii de ocoale silvice în parcele la săteni.

Regele Carol pentru biserici. Regele României a dăruit anul acesta suma de 227.037 lei, din lista civilă, pentru clădiri și restaurări de biserici. Din 1901 și până

astăzi M. S. Regele a dăruit în total suma de 1.422.222 lei în acest scop. Anul acesta să vor restaura din acest fond bisericile Sf. Trei Erachi și Sf. Nicolae din Iași, Sf. Dumitru din Craiova, biserica metropolitană dela Târgoviște și clădirile dela Curtea-de-Argeș.

Adunarea generală a »Reuniunii economice din Orăștie« s'a ținut Duminică la 2 Iunie c. înainte de amiaz după eșirea din biserică în localul școlii rom. din loc. Au luat parte câțiva membri și mai mulți nemembri țărani. — Fiindcă vechii funcționari și comitetul și-au fost dat dimisia, s'a ales un nou comitet.

La fondul »Victor și Eugenia Tordășianu, pentru înzestrarea fetelor sărace au mai dăruit: Dr. Vasile Preda, adv. în Câmpeni și soția sa Sabina n. Andreica 20 cor., Teodor Herman, protopresbiter în Deeș 5 cor., dșoara Aurelia Herman, fostă elevă a școlii civile a »Asociațiunei« 5 cor., Dr. Gavriil Buzura, adv. (M. Lapos) și Daniil David, senator (Orăștie), Dr. Ioan Margita, avocat (Geoagiu) fiecare câte 2 cor., neconsolații părinți Ioan Silaghi, paroch în Idicel și soția sa Emilia, din incidentul morții fiicei lor Veturia, câte 1 cor. în total 2 cor. și Demetriu Moldovan protopresbiter în Sighișoara 40 bani.

Condamnat la moarte. Andrei Zaica din Fizeș, a fost condamnat la moarte din partea curții cu jurații dela Lugoj, pentru omor întreit. Stăpânul său Tölgyesi începuse a fi nemulțămît cu el, pentru-că econoama acestuia Elena Hegedüs, îl pâra în continuu, că nu-și împlinește cum să cade slujba. Indignat Zaica a omorât pe econoama. Ca să-și acopere vina a omorât apoi și pe Tölgyesi și pe servitoarea acestuia. Crima a fost descoperită. Pe Zaica l-a apărat dl C. Bredicianu, cercând să dovedească, că crima n'a fost premeditată.

Expozițiile la Paris. Prin cercurile parlamentare franceză să discută chestia aranjării unei noi expoziții universale la Paris. Comisiunea comercială și industrială va face camerei în curând propunere în privința aceasta.

In atențiunea celor pe cari îi torturează reumatizmul, șoldina, țiuturi de urechi și migrenă! Cel ce suferă de o ast-fel de boală să întrebunțeze crucea dulpă electro-

magnetică R. B. 86967, inventată de domnul Abert Müller, Budapesta V/24 strada Vadász nr. 34, care servește de neîntrecut mijloc medical pentru boalele amintite. Sunt nenumărate epistolele de mulțumită, care toate dovedesc, ce minuni e în stare să facă această cruce. Așa între altele epistola profesorului de muzică din Pojon Ludovic Weiser adresată dlui Müller.

B I B L I O G R A F I E.

A apărut în *Biblioteca pentru toți* No. 266. *O călătorie în cer*, de Camille Flammarion, traducere de dl Iosif Nădejde. Prețul 30 bani.

Această scriere, una din cele mai cunoscute ale celebr. astronom francez, e descrierea unei călătorii imaginare dealungul lumilor cerești cunoscute și necunoscute, în cursul căreia autorul ne dezvălește nenumărate taine ale universului și ne face să azistăm la cea mai minunată desfășurare de perspective aeriene. Printre popularizările științifice ale lui Flammarion *O călătorie în cer* e socotită cea mai reușită, de aceea a și fost tradusă în mai toate limbele culte, obținând pretutindeni cel mai mare succes. Prin publicarea ei în traducere românească, editorii »Bibliotecei pentru toți« au făcut un real serviciu iubitorilor de literatură care un pot citi pe Flammarion în original.

De vânzare la toate librăriile din țară și la editorul Bibliotecei Leon Alcalay la București.

Redactor responsabil: GEORGE SUCIU.

Un pachet de „Rattentod“ | moartea cloțanilor |

(FELIX IMMISCH, Delitzsch)

e de ajuns pentru de a cauza moartea tuturor cloțanilor.

Fără nici un pericol pentru alte animale...

(4) scrie dl **Fr. Francois** din **Vronwepolder**. 9-9

Să capătă în pachete cu câte **70 fleri** la farmacia
CORNEL DEMETER, Orăștie (Szászváros)
lângă bisericile ev. ref.

CUMPĂRAȚI BIBLIOTECA „BUNUL ECONOM”

Din această bibliotecă să pot comanda următoarele broșuri:

1. »Nutrețurile ierboase, cositurile, prepararea fânului și pășunile«.
2. »Economia porcilor, oilor și a caprelor«.
3. »Sămânța plantelor agricole și sămănatul lor«.
4. »Ingrijirea plantelor în cursul vegetațiunii. Recolta cerealelor«.
5. »Economia vitelor sau Zootechnia generală«.
6. »Agrologia sau cunoașterea pământurilor și mijloacele de a le îmbunătăți«.
7. »Agricultura generală. — Lucrarea pământului. — Plugul, grapa, tăvălugul și alte instrumente de mărunțit pământul«.
8. »Ingrășemintele. Irigațiunile (udarea pământului).
- 9—10. »Prăsierea paserilor de casă (galițe hoare). Găinile, curcile, găinușele (bibilicele), gășcele, rațele, porumbii (porumbeii)«.
11. »Cultura cerealelor. (Grâul, săcara, orzul, ovășul, meiul, hirișca, cucuruzul (porumbul))«.
12. Cartoful, napul (sfecla), inul, cânepa rapița fasolea, lintea, mazărea, și cultura lor.
13. »Economia cailor, vitelor mari cornute și bivoliilor«.

Prețul unei broșuri 30 fil. pentru România 50 bani.

Comandele să se adreseze la administrația »Bunul Econom« Orăștie (Szászváros).

FONDATA ÎN ANUL 1888.

°° MEDALIE DE AUR °°
°°° BUCUREȘTI 1894. °°°

TIPOGRAFIA „MINERVA”

ÎN ORĂȘTIE (SZÁSZVÁROS) PIAȚA-MARE NR. 2

PRIMEȘTE SPRE EFEPTUIRE TOT
FELUL DE TIPĂRITURI CU CELE
°° MAI MODERATE PREȚURI! °°

COMANDE DIN AFARĂ SĂ EXECUTĂ URGENT.